

A sikerhez nincs felvonó

Dr. Anisits Ferenc, a BMW dízelmotorok világhírű fejlesztője 2001. szeptember 1-én, a város napján nyerte el Szolnok díszpolgári címét. (1847-ben szeptember első napján érkezett az első vasúti szerelvény a Tisza-parti városba Pestről, Magyarország másodikként megépített vasútvonalán. Az Alföld gépesítésének kezdete a dátum. Az ország keleti felében az idő kereke átgördült a feudalizmusból a kapitalista világba.)

Szolnok első díszpolgára karácsonykor tölti be 65. életévét. A német állampolgárságú, Ausztriában élő magyar mérnök 1999 óta aktív nyugdíjas. Szakmai és politikai témájú előadások tucatjait tartja egyetemeken és főiskolákon, civil klubokban. Értekezéseket ír. A világ, benne Magyarország jövője foglalkoztatja. Érdemes végigtekintenünk pályáját.

Szolnokon 1938-ban külvárosnak számított a Tulipán utca, ahová született. Nem a gazdagok városrészébe. A család Miskolcra, majd a fővárosba költözött. Anisits Ferenc Budapesten, a Vörösmarty Gimnáziumban érettségizett 1957-ben, mégpedig kitűnőre. A Műszaki Egyetemen szerzett mezőgazdasági gépész diplomát. Visszatért Szolnokra, ám 1957 eleji tiltott határátlépési kísérletének „élménye” utolérte. A rendőrségi zaklatások miatt úgy érezte, nem lesz nyugalma hazájában, Németországot választotta. Augsburgban, a MAN cég hajómotorok fejlesztési és kutató osztályán kezdett. A bizonyítási vágy hatalmas energiákat szabadított föl a fiatal mérnökben. **Fél év alatt tanult meg németül.** Előadásokat tart, tudományos munkái jelennek meg. A Braunschweigi Egyetemen doktorált. Nem csak az „iskolapadban” tanult. Életének abban a szakaszában beutazta Nyugat-Európát, később a nagyvilágot.

A svájci Saurer céghez került, festői környezetbe, a Bodeni-tó partjára. – *Irodámból három országra láttam egyszerre.*

A hatalmas hajómotorok helyett ott teherautók, autóbuszok és a FIAT személygépkocsik dízelmotorjainak fejlesztésével foglalkozott. A Zürichi Egyetemen a common rail befecskendezésű motorokon végeztek kísérleteket. Akkor még nem sejtették, hogy az lesz a jövő befecskendezési rendszere.

Egy régi kollégája hívta „haza” Mannheimbe, majd kérte fel a BMW az ausztriai Steyerben működő fejlesztési központjának irányítására. Annak idején Rudolf Diesel is azon gondolkodott, hogyan lehet a dízelmotort kompaktabbá és gyorsabbá varázsolni. A mérnöki gondolkodás alapkritériumai azóta sem változtak. Az új konstrukció fogyasszon kevesebbet, előállítása legyen olcsóbb, ugyanazt a teljesítményt kisebb mérettel érje el, legyen könnyebb és harmonizáljon a természettel. A BMW négyhengeres dízelmotorja a régi hathengeressel azonos teljesítményű. Súlya kisebb, szűkebb helyen elfér, fogyasztása jobb. Ez a motor hozta meg a világhírt dr. Anisits Ferencnek 1998 őszén, amikor a nürnbergi 24 órás tartóssági versenyen a 3-as

sorozatú BMW-be épített dízel „erőmű” 160 kilométerrel teljesített hosszabb távot benzines vetélytársainál. Az volt az első alkalom, amikor a tökéletesen sportos dízel a benzines motorokkal szerelt BMW-kkel, VW-ekkel, Lamborghinikkel Porschékkel, Mercedesekkel egyenrangúként versenyzett és nyert.

Dr. Anisits Ferenc életének legszebb pillanataként emlékezik a győzelemre. Örömmámorban úszott munkatársaival együtt. A hangszórók a *Mi vagyunk a bajnokok*-at harsogták. A győztes autó nem zabálta a gázolajat, mégis 4 és fél másodperc alatt gyorsult fel 100 kilométeres óránkénti sebességre.

A magyar mérnök vezetésével a dízelek három generációját fejlesztették ki. A világon először Steyerben konstruáltak nyolchengeres dízelmotort közvetlen befecskendezéssel. Ennek modellje volt látható Budapesten, a Millenáris Álmodói, világgraszoló magyarok kiállításán. Dr. Anisits Ferenc és a szolnokiak nagy bánata, hogy a lebontott kiállításról a világhírű dízel modellje mind a mai napig nem érkezett meg szülővárosába.

A magyar mérnököt szakmájában **a dízel pápájaként emlegetik**. A szakértők egybehangzó véleménye: dr. Anisits Ferenc dízelmotorjai a világon a legjobbak, a legterhelhetőbbek. Hat- és nyolchengeres dízeljei a „Világ legjobb motorja” címet nyerték el kategóriájukban 1999-ben és 2000-ben. A cím a motorfejlesztés Oscar-díja. Dr. Anisits Ferenc is számos német és osztrák díj és elismerés tulajdonosa. Élete egyik legnagyobb hazai ajándékának 60. születésnapját tartja, amikor tudományos ülést rendeztek munkásságának méltatói a Magyar Tudományos Akadémián.

Tapasztalatok, szemléletek és meggyőződések

– *Ön több európai országban élt, beutazta a világot és sikeres mérnöki pályafutásra tekinthet vissza. Az utóbbi 10 évben több szakmai és társadalmi elismerésben részesült. Mit tudnánk tapasztalataiból hasznosítani? Mi az Ön sikerességének titka? Létezik egyáltalán „receptje”?*

– Úgy látszik érdemes volt megszületnem. Természetesen rengeteg tapasztalatra szert tettem. Az egyik például az, hogy a mi európai kultúrkörünkben a következő generáció semmilyen tapasztalatot nem vesz át az előzőtől, hanem legfeljebb ismereteket. A sikerességnek nincs se titka, se receptje. Létezik azonban két embertípus: a „nyerő” (Gewinner, Winner) és a „vesztő” (Verlierer, Looser). Ezeket talán érdemes megismerni, ha sikeres és boldog életről akarunk beszélni.

– *Meg tudná ezt egy-két példával világosítani?*

– A siker négy tényezőjét szeretném röviden megemlíteni, amelyek az én életemben döntő fordulatot hoztak. Az első sikerfaktor **a foglalkozás választása**. A „vesztő” típus akceptálja a külvilág veszélyeit. A jóindulatú szülők a gyermekeiket a

pillanatnyilag nagy keresletnek örvendő, vagy a generációról generációra örökölt foglalkozáshoz szokták noszogatni. Ez jól aszfaltozott út, azonban nem a sikerhez, hanem legtöbbször a sikertelenséghez. A „nyerő” típus ezzel szemben a saját egyéni képessége és érdeklődése szerint orientálódik. Az ideális foglalkozás meghatározására csupán egy egyszerű kérdést kell feltenni: mi az, amit én olyan szenvedélyesen űznék, hogy azt még szabad időmben is, minden ellenszolgáltatás nélkül szívesen csinálnám, akár hobbiként. Nekem tulajdonképpen a szíjgyártó vagy a bőrdíszműves mesterséget kellett volna kitanulnom, hiszen az őseim több generáción keresztül azt a foglalkozást űzték sikeresen. Nagypám tanácsának ellenében, egy lelkes mérnök lettem, a technikához érzett vonzódásomtól vezetve. A második sikerfaktor **a kilépés a komfortsávból**. Legtöbb kortársunk legszívesebben védett, komfortos tömegben húzódik meg. A viharos szeleket felfogják az egyént körülvevők. Még meg is támasztják, ha megbotlana. A tömeg biztonságot, nyugalmat, békét és gondtalanságot nyújt. Ezért a harmonikus viszonyért viszont feláldozza az egyén a kiemelkedő minősítés lehetőségét, megelégszik az átlagszerűséggel és lemond a saját sorsának irányításáról. A fogságban élő vadállatokhoz hasonlóan kifejleszti a háziállat mentalitását. Az ilyen emberek melegházi klímában élnek. A „nyerő” típus kilép a komfortsávból és vállalja a veszélyeket. **A sikerhez azonban nincsen felvonó.** Ahhoz hosszú lépcsősort kell megmászni! A felkapaszkodás igen megerőltető és veszélyes. Többször orra bukik az ember, de mindig feláll. Végül mégis lépésről lépésre feljebb kerül a lépcsőfokokon. Kialakul a felelősségvállalás, visszatérnek a természetes ösztönök. Hasonlóan a vadon élő állatokhoz vagy a szabadban felcseperedett növényekhez. Mélységesen meg vagyok győződve arról, hogy csak a komfortsávon kívül lehet igazán minősülni és gyarapodni. Amikor Magyarországot elhagytam, akkor jómagam szintén kiléptem a komfortsávból. A harmadik sikerfaktor **a céltudatosság és a tetterekészség**. Minden embernek vannak olyan szeszélyes álmai és életcéljai, amit a leg-ritkábban fogalmaz meg konkrétan. Pedig egy magától értetődő és könnyen belátásra készítő mondas szerint: *aki a cél kikötőjét nem ismeri, annak semmilyen széljárás sem kedvező*. Mégis nagyon kevés ember szívleli meg ezt a bölcs mondást. Kortársaink legtöbbje céltalanul sodródik az élet hömpölygő folyamában. A sikeres embereket ezzel szemben a céltudatosság jellemzi. Ők nemcsak ismerik, hanem következetesen követik is céljaik elérését. A célkitűzés közvetlen reakciója mindig a cselekedet. Csak azoknak lesz sikerük, akik valamit tesznek azalatt, amíg mások a sikerre csak várnak. Személyi fejlődésemre, foglalkozásomra, kapcsolataimra, egészségemre és az anyagiakra vonatkozó céljaimat mindig rögzítem, a feladatok elvégzését pedig rendszeresen ellenőrzöm. Negyedik sikerfaktor a „nyerő” típus gondolkodásának és szellemének elsajátítása. A siker több, mint véletlen szerencse! (Ez csupán a sikertelenek magyarázkodása.) Nem égi jutalom, vagy zseniális csíny dolga. Egy okos ember a sikert a következőképpen határozza meg: a siker = 5% inspiráció és 95% transzpiráció (iz-

zadság). Én azt vallom, hogy a siker egy lehetőség, nagyon kemény munkába csomagolva. Elsősorban a mi beállítottságunk eredménye. Ezért meg kell tanulnunk úgy gondolkodni mint a „nyerő” típus. Ha tehát sikerül saját beállítottságunkra befolyást gyakorolni, akkor képesek vagyunk magunkat kondicionálni a sikerre. A szél mindannyiunk számára ugyanarról fúj. Ám nem a szél, hanem a vitorla állítása a döntő az irányra és a tempóra! Mindenki saját maga dönt és saját maga felelős vitorlájának kifeszítéséért és irányba állításáért. A „nyerő” típus mentális fékei a határozatlanság, a kétség, a félelem, de a kényelmesség, a kisebbségérzet és a megszokottság is. A „nyerő típusok” tudatosan képviselnek olyan értékeket (nem érdekeket!), amelyek személyes, mély és megrendíthetetlen meggyőződéseiket tükrözik. Az igazi boldogsághoz akkor nyílik ki az ajtó előttük, ha az érdekeiket és a céljaikat összhangba tudják hozni. Ez nekem eddig sikerült.

– *Élete nagyobbik részét külföldön töltötte. Mit jelent az Ön számára a szülőföld, a haza, a nemzeti identitás?*

– Az embert élete folyamán legerősebben és legmaradandóbban szülőföldje és gyermekkori kultúrközössége formálja. A családon kívül ez a legerősebb szellemi és kulturális kötődés. A közös gondolkodásmód, az életstruktúra és a szokások végigkísérik az embert egész életében. A haza, a nép és kultúrájának szellemi tere, ahol felnövünk egész életünkre belénk vésődik. Az ember igazán csak emberi közösségekben válhat egészséges és teljes értékű emberré. Ezért a közösség iránti szeretet nem egyszerűen magától értetődő, hanem elkötelezettséget jelent. Arbonban 120 dolgozó főnöke voltam, Steyerben már háromszázé. Munkatársaim saját pénzükön utaztak el a nürnbergi 24 órás versenyre, hogy együtt láthassuk a csodát, együtt ünnepelessük a sikert. Jó közösség voltunk. A nemzeti sajátosságok, a nyelv, az etnikai hovatartozás, a szokások, a történelmi kulturális örökség, az elődök által nehéz küzdelmek és áldozatok által kiharcolt vívmányok mind-mind sajátos elképzelést adnak az élet értelméről, a boldogságról, a jogról, és az igazságosságról és ezzel a közjó fogalmáról. Ezért minden egyén majdnemhogy köteles nemzete szellemi és kulturális örökségéhez hozzájárulni és ezzel a közjónak szolgálni. Az **identitás** általánosan az emberi gondolkodás, **az érzelmek és a cselekmények leghatásosabb kollektív mozzgó ereje**. Nincs olyan világcég (pl. BMW, Bosch) vagy klub (pl. F. C. Bayern) vagy ország (pl. Svájc, Izrael), amely az identitás varázslatos hatalmáról könnyen lemondana. Az identitás vonzereje és a közösség érettségének foka határozza meg végül is a foglalkoztatottak, az egyesületi tagok vagy az állampolgárok azonosulását a közösséggel. A nemzeti identitás egy ország lendítő motorja is lehet, ami a társadalmat a közös siker kilátásában összekovácsolja és átmeneti terhek, nélkülözések önkéntes vállalására ösztönzi. Én boldogan vállalom a magyar identitásomat, mert e kis ország kulturális hozzájárulása Európához óriási és jó híre messze földön ismert. Büszke vagyok rá, hogy ezt a hírnevet munkásságom tovább gyarapította.

– *Világcégek (MAN, Adolph Saurer, MWM, BMW) felső vezetésében dolgozott igen sikeresen. Tanulhatnak-e a politikusok a menedzsertől?*

– Egy ország és egy nagyvállalat működésében sok közös vonást vélek felfedezni. Persze sok különbséget is. Az ország döntéshozatala demokratikus erők és nem demokratikusan szerveződött érdekcsoportok közötti hosszú egyezkedésen alapszik. A vállalatoknál ez autorikus és gyors, többnyire felülről irányított folyamat. Különbséget látok a konkurenciában is. Ez a „tisztességes gazdaságban” sportos erő, megmérettetés. A politikában viszont élethalálharc. A politikusok szidása a civilizált és fejlett demokratikus államokban, de itthon is, általánosan elterjedt szokás. Meglehetősen buta szokás, hiszen a politikusok mi mindannyian vagyunk. A reprezentatív demokrácia lényege éppen az, hogy minden parlamenti képviselőt és közvetetten minden minisztert és államtitkárt mi választottunk. A parlamenti politikusok tehát minket tükröznek vissza! Miután a sors gyakran a hatalmasok közelébe sodort, sikerült meggyőződnöm arról, hogy a topmenedzserek éppen azon képességekben gazdagok, amiben a politikusok szegények. A politikusok többségéből hiányzik például a rövid, világos és szemléletes beszéd. A topmenedzserek nagy tisztelettel beszélnek legnagyobb konkurencijukról! Ez szimpatikus, szuverén magatartás. A politikusok ezzel szemben igyekeznek politikai ellenfeleiket lejáratni vagy legjobb esetben nevetségessé tenni. Bizonyára sokan adnák szavazatukat olyan politikusnak, aki hasonlóan a topmenedzserekhez azt tudná mondani: *„Nekem erre a problémára volt egy ötletem. Ez jó ötlet volt. Az ellenfelem egy másik ötletet terjesztett elő. Sajnos egy jobbat. Én az ő ötletét fogom támogatni, mert végül is az országnak az jobban szolgál.”* Vajon sikerül-e ilyen mondatot valamikor egy magyar politikusnak kimondani? Az álomból a keserű valóságba visszatérve: feltűnő, hogy a politikusok némelyike milyen alkalmatlan munkatársakkal és főleg rossz tanácsadókkal veszi körül magát. A topmenedzserek mindig **csak a legjobbakkal dolgoznak együtt**. Bizonyosságot és bizalmat sugároznak. Velük szemben a politikusok nem ritkán tesznek ellentmondó bejelentéseket. Megdöbbenőek a politikusok stratégiai koncepciók gyengeségei is. A topmenedzsereknek **csúcsteljesítményt** kell hozniuk nemcsak a választást megelőző rövid időszakban, hanem az év minden napján. Ezért én minden politikusnak Tom Peters és Robert Waterman könyvét ajánlanám olvasásra: *„Keresés csúcsteljesítmények után”*. Ott ugyanis a szótartó tettről van szó, amelyet az igazi **leadership-vezetők** a közösségükre érvényes értékrendszerükben felülről lefelé a saját maguk példájával demonstrálnak.

– *A magyar ember leleményességéről legendák szólnak. Az Egyesült Államokban született a meghatározás: miről ismerni meg a magyart? Arról, hogy a forgóajtón utánad megy be és előtted lép ki. Világhírű tudósainkat leszámítva kevesebb legenda kering a magyar ember szorgalmáról, kitartásáról. Mit illesztene még a*

„nyerő” típus tulajdonságai közé? *Mi a tapasztalata: hogyan vélekednek ma a magyar emberről és Magyarországról Európában és a nagyvilágban?*

– A magyarok mindenütt igen jól be tudnak illeszkedni a vendégfogadó országokban (**asszimilációs képesség**). A különleges magyar nyelv és a filozófiai hajlamosság spekulatív gondolkodásmódot eredményezett. Hasonlóan az indiaiakhoz, kiváló teljesítményeket nyújtunk hagyományosan a sakkban, a bridzsben, a matematikában és a szoftver-fejlesztésben (**absztrakciós adottság**). A magyarok kimondottan kreatívak és ötletdús fantáziával rendelkeznek (**originalitás**). Könnyen lelkesíthetők és manipulálhatók. Rendkívüli odaadással képesek dolgozni egy „nagy cél” elérése érdekében (**idealizmus**). Igénylik a közösséget, a hovatartozást (szakmai, munkahelyi, egyesületi stb.) (**Identitás**.) A magyarok nyíltak, szókimondóak és kimondottan individualisták. Csoportos együttműködésben a magyar sokszor elviselhetetlen (**indivíduoális**). A leleményesség nem magyar tulajdonság! Talán újabban szükségből született a dörzsöltség, a tisztességtelenség hazai gyakorlataként. Tisztességtelen haszon, nem a jogos és a jogtalan, hanem a siker számít!

– *Mit tart a magyar társadalom legfontosabb feladatának?*

– Erre az egyszerű kérdésre nehéz a válasz. Talán **társadalmunk szellemi és erkölcsi regenerációja** a legfontosabb! De hogyan lehet az elszegényedett, értékeit vesztett, a demokráciából kiábrándult tömegeket a fejükben megnyerni, ha üres a gyomruk? Az életszínvonal javítása csak a gazdasági fejlődés felgyorsításával történhet meg. A mostani gazdasági feltételek azonban nem kedveznek a szegény tömegek felemelésére. A gazdaság egy része gyengülő teljesítményt nyújt, a büdzsé külső és belső adósságállománya nő (ikerdeficit), a magyar gazdaság tőkevonzó képessége csökken, az országból kivonuló cégek száma szaporodik, a beruházások elapadnak. A bérfeszültség kiéleződik, a munkanélküliség nő. (A kormány egy éves negatív mérlegének logikus következménye a magántőkés gazdaságban a vezetőség lecserélése volna.) Mindenki számára világos, hogy **a mai hitelek a holnap adói lesznek**. A mai magyar társadalom – úgy tűnik – feléli a jövő generáció jövőjét! Pedig lenne megoldás! Ebben a helyzetben nem segítenek a megnyugtató és ködösítő magyarázatok! A legjobb tiszta vizet önteni a pohárba és bevallani az igazságot! Be kell ismerni, hogy a populistá gazdaságpolitika csődhöz vezetett. Azután el kell kezdeni a gazdaságpolitikai korrekciót.

– *Hogyan gondolná ezt vezényelni?*

– Nem szakterületem, de nem akarok kitérni a válasz elől. Nyugati szakfolyóiratok elemzői már többször megfogalmazták a tennivalókat. Vissza kell állítani a gazdaságpolitika kiszámíthatóságát, a jegybank hitelességét, így a piaci kockázat a külföldi befektetők számára csökken. A **külföldi tőkebeáramlást** az ösztönzők széles kínálatával (egyszerűbb ügyintézással, szakmailag jobban képzett munkaerővel) fel kell élénkíteni. A világszerte kialakult befektetés-ösztönzési versenyben az az ország

nyer, amelyik rugalmasabb, jobb szakképzési, oktatási, átképzési tervekkel és jobb kutatás-fejlesztési környezettel szolgál. Az adórendszer folyamatos egyszerűsítése mellett szükséges lenne a különböző adók (társasági és iparüzési adók) és a járulékos költségek csökkentésére is. A *kis- és középvállalkozások támogatását* vissza kell állítani. (Széchenyi-terv revitalizálása.) Az *agrárgazdaság gondjait* sürgősen orvosolni kell. Az EU-csatlakozáshoz a *felkészülést fel kell gyorsítani*. Egyedül az export támogatása vagy a belső fogyasztás serkentése nem segít. Mindkettőt erősíteni kell. A legfontosabb azonban a **járulékos költségek** csökkentése, a mai elavult **struktúrák reformja**.

– Ön már az EU állampolgáraként élte meg Ausztria csatlakozását. Milyen különbséget lát Ausztria akkori és Magyarország mai felkészülésében?

– Szembeötlő különbséget látok. Magyarországon az EU-csatlakozás szinte csak arról szól *ennyi pénzt (baksist) sikerül majd az EU-ból kicsikarni*. Hogyan lehet a pénzfogadás előfeltételeit legjobban biztosítani? Sajnos, hiányzik a tájékoztatás még a mai napig is arról, hogy ez az EU-támogatás az évi költségvetés vagy GDP százalékában mennyire elégtelen és jelentéktelen összeg a gazdaság fellendítésére, illetve Magyarországnak az EU-hoz való gazdasági felzárkóztatásához. Ausztriában ezzel szemben a *versenyképesség növelésének* kérdése állt a viták keretében. A hivatalos szervek a gazdasági vezetőkkel együtt vitatták meg a versenyképesség javításának legjobb lehetőségeit. Én is részt vettem ezeken a tárgyalásokon. Akkoriban született meg a „Cluster” ötlet, amely azóta nagyon elterjedt és ma nagy sikerrel működik az ország valamennyi régiójában. Ezt a szót magyarul „fürtösödéssel” írják körül, ami különböző cégek régiókban történő, jogilag kötetlen együttműködését jelenti új termékek kifejlesztésére. Így Graz körül a Chrysler, a Magna, az AVL és sok más kis cég illetve az egyetemek fejlesztenek együtt a járműiparban az állam támogatásával (a kutatási, fejlesztési támogatás az EU-ban átlagosan 2-3 százalék, míg Magyarországon 0,8 százalék).

– Közismertek a Magyarország régiói közötti különbségek. Az élen a főváros és környéke, azt követi Győr-Moson-Sopron megye és messze lemaradva zárják a sort a keleti megyék. Amikor az ország gazdasági fellendítésének követelményeiről beszélt, egységes egészként kezelte Magyarországot. Holott idehaza több évtizedes vita folyik arról, mely országrészek fejlesztéséé legyen az elsőbbség. Európa nyugati felében mit tapasztalt a hátrányosabb régiók fellendítésére?

– Természetesen ismerem a régiós különbségeket és Észak-Alföld hátrányos helyzetét. A legfőbb problémaként az „önkormányzatok” mai napig tartó alárendelt szerepét okolom a kialakult helyzetért. A németek föderalisztikus rendszere biztosította a szolidáris elosztást. (Bajorország, Baden Württemberg szubvencionálja a szegényebb tartományokat.) Magyarországon az elosztás mindmáig fővárosközpontú. Az önkormányzatok anyagi forrásait annyira kell javítani, hogy képesek le-

gyenek befektetéseket a kormánytól függetlenül kezdeményezni. Ma Magyarországon még mindig tervgazdálkodás folyik. Minden megtermelt forint több mint 50 százalékát a kormány osztja el.

Bajorország felemelkedését az utolsó harmadból az első helyre 1965-től követtem. Az agrárorientált tartományból „high-tech” országrész lett. 1972 olimpia Münchenben. Szinte újjáépítették az egész várost. A legjobb, legszigorúbb érettségi a bajor. A bajor multik (BMW, AUDI, SIEMENS, MTU, GRUNDIG, MAN, DORNIER, ZF) támogatása, a közép vállalkozások (ZEUNA-STÄRKER, KNORR BREMSE) szaporodása, az autópálya-építés (München–Memmingen–Lindau; München–Nürnberg–Würzburg) és regionális szakképzés segítette előre a bajorokat.

– *Ön nem csak Szolnok, hanem Steyer díszpolgára is. Mik a tapasztalatai? Ha teljes egészében csak az Ön szándékai teljesülnének, miként lehetne még aktívabb díszpolgára szülővárosának?*

– Egyelőre minden erre irányuló kísérletem kudarcba fulladt. Se a főiskolák, se a polgári körök, se a hivatali vezetők nem igénylik a tanácsomat. A nyugati gazdaságban híres topmenedzserek és multik keresett és drága tanácsadója vagyok. A Linde vezérigazgatója, dr. Reitzle ugyanúgy, mint az OPEL vezérigazgató Forster, vagy a VW-főnök Pischetsreder sokat tartanak rólam és nem restellik kikérni a véleményem. Személyes ismeretségeim a német és az amerikai autóiparban bizonyára hasznosan szolgálhatnak egy szolnoki befektetői találkozó megszervezését. Szolnok testvérvárosa Reutlingen. Még sohasem hívtak meg a szolnokiak közös látogatásra, hogy a kapcsolatteremtésben segítsék. A házam egy 5000 lakosú fürdőhelyen, Bad Hallban van. Sok olyan példát látok, amely hasznosítható lenne Szolnokon is. Itt lesz 2005-ben például az osztrák virágkiállítás. A hőforrás mellett csak a színvonalas turisztikai kínálat csábít rengeteg vendéget. Mit lehetne átvenni? Nyelvtudásommal segíteni tudnék – önzetlenül – az EU pályázóknak. Ipartelepítési tárgyalásokon vehetnék részt, hiszen azt látom, hogy az új üzemek itt gomba módra nőnek ki a földből. Fölajánlok egy kiállítást a munkásságomról, szívesen tartanék előadásokat az innovációról. Vagy arról, hogyan kondicionáljuk magunkat a változásokra. A felsorolást még hosszan tudnám folytatni.